Verslag

Focusgroep bezuiniging subsidies

Aan	:	Subsidieontvangers
Datum	:	4 februari 2025
Tijd	:	20.00 – 22.30 uur
Zaaknummer	:	862001

Plenaire start 1
- Aanleiding 1
- Opdracht gemeenteraad 1
- Participatie met subsidieontvangers 2
- Hoeveel en wanneer? 2
- Vragen die opkwamen bij dit bespreekpunt: 2
- De impact 3
- Wat doen we met uw inbreng? 3
- Wat gebeurt er met het rapport? 3
- Tijdlijn 3
- Overige vragen 3

Plenaire terugkoppeling focusgroepen 4
- De opdracht 4
- Uitkomsten 5
- Groep 1 Consequenties voor jeugdigen (10-19) en jong volwassenen (20-29) 5
- Groep 2 Consequenties voor inwoners met middelbare leeftijd (30-64) 6
- Groep 3 Consequenties voor oudere inwoners (65+) 7

Sluiting 8

Plenaire start

Aanleiding

De gemeentelijke financiën staan onder druk, waardoor de gemeenteraad maatregelen noodzakelijk vindt. Op verschillende fronten wordt er bezuinigd. Een daarvan is een opdracht van de gemeenteraad om met een voorstel te komen over bezuinigingsmaatregelen op subsidies.

Opdracht gemeenteraad

Breng in kaart hoe een structurele ombuiging kan worden bewerkstelligd, waarbij:

- de negatieve maatschappelijke effecten worden beperkt;
- de doelmatigheid van de subsidies wordt vergroot;
- de maatschappelijke impact in beeld kan worden gebracht.

Voor het laatste punt vroegen we deze focusgroep om mee te denken.

Participatie met subsidieontvangers

De gemeente geeft de bezuinigingen vorm door niet alleen financieel te kiezen (cijfermatig), maar ook op inhoud (vakspecialisten, wetenschappelijk onderzoek over effectiviteit van interventies, maatschappelijke effectiviteit van interventies).

Er waren al interne bijeenkomsten met beleidsambtenaren op diverse vakgebieden om een plan van aanpak te bepalen. Toen is besproken om vroegtijdig externe organisaties te betrekken die subsidies ontvangen. Hiervoor hebben wij deze sessie georganiseerd.

Hoeveel en wanneer?

Het gaat om een bezuiniging op subsidies:

- 2027 € 500.000,-
- 2028 en verder € 600.000,-

Op een totaal aan subsidies: € 9.000.000,- (jaarschijf 2025)

Vragen die opkwamen bij dit bespreekpunt:

Ter toelichting van de structuur hieronder: - = vraag 0 = antwoord

- Wordt er bij de bezuinigingsopgave gewerkt met indexatie?
    - De bedragen zijn exclusief indexatie.
- Kan er sprake zijn van herverdeling van subsidies of gaat de kaasschaafmethode gebruikt worden?
    - De kaasschaafmethode is een scenario, maar niet het scenario wat het college het liefst zou zien. Het college geeft de voorkeur voor een scenario gebaseerd op inhoudelijke keuzes.
- Als er sprake is van één ravijnjaar, waarom wordt er dan gekozen voor een structurele verlaging?
    - Ravijnjaar is gekoppeld aan 2026 – dat is het eerste jaar dat er een forse daling was - maar dit heeft wel een structureel effect.
- In hoeverre is het al duidelijk wat het ravijnjaar voor Noordwijk gaat betekenen?
    - Dat is al duidelijk en ook al in de begroting opgenomen. Bekijk de programmabegroting 2025-2028 inclusief de totale lijst bezuinigingen of de begroting in één oogopslag. In het document van de programmabegroting 2025 zitten de bijlagen met diverse bezuinigingsopties (opties 1 en 2 zijn opgenomen) Alle informatie staat hier: Agenda Noordwijk - Gemeenteraadsvergadering Begrotingsraad dinsdag 5 november 2024 19:00 - 23:00 - iBabs Publieksportaal.
- Is er meegegeven om te bezuinigen op subsidies vanuit de beleidsterreinen (d.w.z. Sport, Sociaal domein, Veiligheid en Leefomgeving, Economie, Cultuur, Onderwijs)? Of vanuit andere invalshoeken?
    - Die opdracht is niet meegegeven en het is nu nog te vroeg om te zeggen hoe het gaat uitpakken.
- Hoe verhouden de bezuinigingen zich tot de overschotten van de afgelopen jaren?
    - Dit wordt bij iedere jaarrekening geanalyseerd. De overschotten zijn meestal incidenteel, die kunnen niet structureel ingezet worden.
- In de zorg is er veel druk op gebruik van maatwerk voorzieningen. Er wordt gestuurd op het gebruik maken van de algemene voorzieningen. Onze zorg is dat als er ook op de subsidie voor de algemene voorzieningen gekort gaat worden, als daar ook subsidie op gekort wordt: dubbel geraakt.

- In april moeten we onze subsidieaanvraag doen, is dan al duidelijk wat de bezuinigingen zullen zijn?
    - De bezuinigingen zijn vanaf 2027. Voor de aanvraag voor 2026 verandert er dus nog niets.
- Hoe is gekomen tot de bedragen €500.000 en €600.000? Waar is het bezuinigingsbedrag op gebaseerd?
    - Het bedrag is cijfermatig bepaald; hier zit geen inhoudelijke onderbouwing achter.
- Is er een rekenkamer van de gemeente?
    - Dit is een adviesorgaan van de gemeenteraad. Deze bestaat wel in Noordwijk; echter deze is nu niet actief.
- Is er naar andere gemeentes gekeken door de gemeenteraad, hoe zij bezuinigingen vormgeven en dan met name op subsidies? Maakt de gemeente gebruik van benchmarks?
    - Er is naar gekeken Cebeon, maar het is heel ingewikkeld om gemeentes met elkaar te vergelijken, omdat er te veel verschillen zijn omdat iedere gemeente anders is (Noordwijk kenmerkt zich bijvoorbeeld door strand, bollenstreek, Space etc) en ook andere beleidskeuzes maakt.

De impact

Om de impact te toetsen en mee te geven aan de gemeenteraad organiseren we deze avond met als centrale vraag:

"Welke consequenties hebben de bezuinigingen op subsidies
voor de inwoners van Noordwijk?"

Wat doen we met uw inbreng?

- Verslag maken;
- Antwoord geven op Zorgen & Vragen stickers;
- Versturen verslag (deze week)
- Antwoorden op Zorgen en Vragen (week 17 februari);
- Reacties verwerken;
- Toevoegen aan eindrapport.

Wat gebeurt er met het rapport?

We stellen een rapport op. Dit rapport zal bestaan uit verschillende hoofdstukken. De uitkomst van deze avond en alle zorgen, vragen en suggesties zal een hoofdstuk worden. Het ambtelijke analyse wordt ook een hoofdstuk. Ook laten we trends en ontwikkelingen zien en refereren we aan wetenschappelijke onderzoeken. Alles bij elkaar vormt het voorstel om te komen tot bezuinigingsmaatregelen op subsidies.

Tijdlijn

- Maart/ april 2025: Toetsing bij adviesraden.
- Mei/ juni 2025: Besluitvorming door B&W en verwerking in de perspectiefnota van de gemeente.
- Begin juni 2025: Stukken online beschikbaar.
- 10 juli 2025: Besluitvorming door de gemeenteraad over de perspectiefnota.
- Daarna: Bericht aan de partijen die het betreft.

Overige vragen

- Welk besluit neemt de gemeenteraad en hoe?
    - De bedragen 2027- €500.000 en vanaf 2028 €600.000 zijn al besloten. Op 10 juli neemt de raad besluit over de perspectiefnota. Alle informatie komt te staan op:

Agenda Noordwijk - Gemeenteraadsvergadering Jaarstukken, algemene beschouwingen, Perspectiefnota donderdag 10 juli 2025 19:00 - 23:00 - iBabs Publieksportaal.

- Is in de perspectiefnota de herverdeling van subsidies zichtbaar?
    - Als bijlage van de perspectiefnota zal een rapportage komen met een onderliggend voorstel.
- Advies aan de raad: je weet als organisatie pas welke keuzes je gaat maken als je weet hoeveel je krijgt. Dus de organisaties maakt daarna ook weer een slag in consequenties. Bouw daar ruimte en tijd voor in.
- Heeft de politiek al keuzes gemaakt voor bepaalde beleidsterreinen?
    - Nee dat hebben ze niet.
- Wat is de rol van de adviesraden? Wat kan de impact zijn van hun toetsing? Welke adviesraden zijn er?
    - De adviesraden geven geen advies op organisatieniveau. Zij representeren hun hele domein.
    - Er zijn 5 adviesraden: Adviescommissie Omgevingskwaliteit, Adviesraad Beeldende Kunst in de openbare ruimte (BKOR), Adviesraad sociaal domein, Sportraad en de Cultuurraad.
- Is het noodzakelijk om alle voorzieningen te behouden in alle kernen?
    - Dat is een politieke vraag, kunnen we hier niet beantwoorden.
- Worden inwoners betrokken bij deze bezuiniging? Komt er bijvoorbeeld een enquête om individuele inwoners te raadplegen?
    - Er is gekozen om dat niet te doen; de verwachting is dat het onderwerp voor de individuele inwoner te abstract is. Wij waren op zoek naar specialistische input van de organisaties die deze bezuiniging betreft. Input om ons voorstel met argumenten goed te onderbouwen. Daarom is ervoor gekozen deze focusgroep samen te stellen; organisaties die subsidies ontvangen en daarmee dus de materie beter begrijpen, vaak zelf uit Noordwijk komen en de doelgroep goed kennen, dus zich ook in de Noordwijkse inwoner kunnen verplaatsen.

Plenaire terugkoppeling focusgroepen

De opdracht

Bespreek in de groep de subsidies uit de lijst aan de hand van de volgende vragen:

1. Wat zouden bezuinigingen op elke categorie subsidies betekenen voor jullie doelgroep?
2. Hoe merken ze dat?
3. Wat zijn de mogelijke gevolgen?

Er waren drie groepen:

1 – Jeugdigen (10-19) en jong volwassenen (20-29)

2 - Middelbare leeftijd (30-64)

3 - Ouderen (65 +)

Alle groepen namen de onderstaande 6 subsidieclusters door:

1. Veiligheid en leefomgeving
2. Economie
3. Onderwijs
4. Sport
5. Cultuur
6. Sociaal domein en volksgezondheid

Uitkomsten

Groep 1 Consequenties voor jeugdigen (10-19) en jong volwassenen (20-29)

Sport & Jeugd

- Minder bewegen
- Minder sociale contacten → minder verbinding
- Lage inkomens worden het hardst geraakt
- Overgewicht → minder weerbaar
- Mentale gezondheid
- Meer verleiding
- Hogere zorgkosten en hulpverlening → langere termijn

Conclusie: sport is ongelofelijk belangrijk voor de jeugd.

Cultuur

- Versmalling in denken
- Mindere verbeeldingskracht
- Verhoging lege/gesloten accommodaties
- Educatie en innovatie vermindert

Ook hier worden de lagere inkomens het hardst geraakt. Ook toegangskaartjes voor culturele voorstellingen worden duurder. Educatie en innovatie is belangrijk om aansluiting te hebben en houden bij de jeugd.

Sociaal domein en volksgezondheid

- Grote impact op de meest kwetsbaren
- Mentale gezondheid
- Toegankelijkheid en beschikbaarheid
- Signalering problemen en voorkoming van
- Opstapeling problemen → verplaatsing problemen
- Hogere zorgkosten

Veiligheid en leefomgeving

- Minder relevant voor de doelgroep

Onderwijs

- Lage inkomens worden het hardst geraakt
- Taalachterstand
- Verwijzing naar het sport- en cultuuraanbod

Zonder goede taalbeheersing schiet je op alle terreinen tekort. Daar zijn ook indirecte effecten van.

Economie

- Minder relevant voor de doelgroep
- Vermindering exposure van sportieve en culturele activiteiten

Tip:

- Zit er overlap in voorzieningen of activiteiten? Kijk hiernaar.
- Zuinig zijn op de professionals uit de huidige organisaties (zorg).

Groep 2 Consequenties voor inwoners met middelbare leeftijd (30-64)

Veiligheid & Leefomgeving

- Veiligheidskosten evenementen
    - Evenementen in zware organisatie
    - Geen vergunning → hogere kosten
    - Inwoners minder evenementen
    - Kaartjes/entree duurder
    - Overlast
- Buurtinitiatieven
    - Impact op sociaal kwetsbare groepen → mensen kunnen niet meer meedoen
    - Vermindering sociale cohesie

- Wijkverenigingen
    - Hogere contributie/bijdrage

Economie

- Space Expo en Noordwijk Marketing krijgen relatief veel subsidie
    - Inwoners hebben hier niet direct profijt van → Impact bezuiniging laag
    - Indirecte subsidie bedrijven

Onderwijs

- Raakt direct kinderen van volwassenen
- Hoge prijs voor samenleving
- Emotioneel zwaar → Impact op gezin en kind in functioneren
- Extra druk op organisaties/scholen

Sport

- Veel impact: niet kunnen bewegen → weerbaar/ gezondheid
- Per hoofd van de bevolking veel geld naar sportaccommodaties
    - Verval heeft veel impact (kapitaalvernietiging)
- Buurtsportcoaches: veel impact
- Veel impact sociale cohesie, preventie
- Trots op verenigingen

Cultuur

- Grote impact op vrijwilliger/ organisaties die draaien op vrijwilligers
    - Minder vrijwilligerswerk
    - Sociale cohesie
    - Leerplek
- Impact op cultuurbeleving en betekenis van cultuur van mensen en op de samenleving
    - Verrijking en perspectief
- Zinnige invulling vrije tijd
- door & voor inwoners
- Helpt tegen eenzaamheid

Sociaal domein & gezondheid

- Impact op samenleving → kwetsbare extra kwetsbaar
- Belangrijk en onmisbaar vangnet
- Voorkomen dat mensen in maatwerkvoorzieningen terecht komen

- Is nu nog niet perfect → kunnen meer doen
- Kunnen dingen samen? Analyse
    - Efficiëntie/doelmatigheid/effectiviteit
- Fundament omzien naar elkaar
- Zomaar bezuinigen niet mogelijk

Veel impact op de mensen die het het hardst nodig hebben. Erg opvallend: subsidies van economie, minder direct impact op sociale cohesie. Vaak meer aan bedrijven. Conclusie: korten op subsidies, slecht idee.

- Vraag: impact op de werkgelegenheid? Niet over gehad. Wel structuur van vrijwilligers is afhankelijk van subsidies.

Door minder geld te geven aan een vrijwilligersorganisatie: wordt het ook minder aantrekkelijk om vrijwilliger te worden, want je kan minder doen: dat versterkt elkaar; minder vrijwilligers, mensen willen dan niet meer. Ook moet er andere manieren gezocht worden om geld binnen te krijgen (bijvoorbeeld sponsoring), de werving daarvan kost ook weer veel tijd van vrijwilligers.

Opmerking: hard maken voor sociale cohesie in de wijk. Investeren daarin. Mensen kunnen dan een sociaal netwerk in de buurt opbouwen. Is dat er niet? Dan komt het neer op mantelzorgers en die zijn vaak al zwaar belast. Of er moet hulp komen van professionals en daar zijn er steeds minder van beschikbaar. Gemeenten kunnen niet alles oplossen en met de vergrijzing ontstaan dubbele problemen. Investeer daarom in sociale basis.

Groep 3 Consequenties voor oudere inwoners (65+)

Veiligheid en leefomgeving

- Meer vereenzaming
- Verdere afname gevoel van veiligheid
- Meer druk op mantelzorg/vrijwilligers
- Verloedering omgeving

Economie

- Beperkt

Onderwijs

- Minder goed mee kunnen doen, digitale vaardigheden
- Papierwinkel, schuldhulp, formulierenbrigade

Sport

- Suggestie: eigen bijdrage sportcoach betalen, dat is nu gratis
- Minder gelegenheid om te sporten, minder aan gezondheid werken
- Minder sociale contacten, minder vitaal

Cultuur

- Minder actief in de culturele sector als dat zal wegvallen (bijvoorbeeld minder met kleinkinderen naar het theater)
- Zingeving valt weg
- Veel actieve ouderen bij amateurverenigingen

Sociaal domein en volksgezondheid

- Signaal/ Preventiefunctie op heel veel vlakken vervalt
- Waterbedeffect
- Ouderen die op het minimum leven zijn zeer kwetsbaar, die worden het hardst getroffen. Ze worden dan minder flexibel en durven de deur niet meer uit.

Opmerking: Erfgoed: verliezen als kennis daar wegvalt omdat ouderen daar niet meer kunnen bijdragen

Er is een risico op vermedicaliseren; er is nu nog 'welzijn op recept', als je dat zou weghalen dan gaan ouderen naar huisarts, maar vaak pas als de klachten erger worden. Nu gaan ze naar welzijn en kunnen we ze daar op weg helpen. Je gaat geld verschuiven; het waterbedeffect. Als je wat je ophaalt bij preventie, alles wat je vroeg signaleert wordt niet groter.

Aanvulling: in deze groepen zijn de meeste mensen met pensioen, niet alle pensioenen zijn geïndexeerd. Prijsstijgingen en inflatie raakt deze groep daardoor harder dan andere groepen.

Opmerking: Ouderen vinden het moeilijker om hulp te vragen dan andere groepen. En er komen steeds meer ouderen bij.

Tip: In elke wijk een lokaal/ ruimte waar dingen gedaan kunnen worden. Ontmoetingscentrum. Hoeft heel weinig te kosten. Kan veel betekenen.

Sluiting

Rode draad: minima worden dubbel getroffen door bezuinigingen op subsidies.

Opmerkingen, suggesties en tips:

- Suggestie: Misschien kan er gekeken worden om verschillende loketten samen te voegen? Er zijn nu meerdere platforms waar mensen informatie kunnen krijgen.
- Aandachtspunt: Een bezuiniging op de subsidie voor de ene organisatie kan een nadelig effect hebben op de inkomstenstroom voor een andere organisatie.
- Appèl op politiek om organisaties die getroffen worden door de bezuinigingen te beschermen tegen eventuele onvrede vanuit de achterban.
- Tip: Organisaties zouden meer kunnen samenwerken om druk op organisaties en de kosten te verlagen. Bijvoorbeeld netwerkavonden samenvoegen.
- Tip: Een club betaalt huur voor de zaal en krijgt daarvoor vervolgens subsidie van de gemeente. Als de zaalhuur lager is, wordt de subsidie ook lager.
- Veiligheid en leefomgeving: is ook voor de jeugd belangrijk: ook groen, schonere omgeving. Speelmogelijkheden.
- Wijkvereniging / buurtvaders: minder blauw nodig op straat. Belangrijk voor sociale cohesie.
- Motiveer verenigingen/clubs/ instellingen om samenwerking op te zoeken over de dorpskernen heen. Bijv.: Subsidie bij de bibliotheek voor taak kan vluchtelingenwerk ook helpen bij een project.
- Ik wil de gemeente toch nadrukkelijk aanraden de kaasschaafmethode te overwegen. Dat is voor de meeste organisaties financieel overzienbaar.
- Er wordt veel gesjoemeld met subsidies. Sportfonds voor jongeren met lager inkomen wordt bv. ook aangevraagd door ouders met genoeg geld. Hier strenger op controleren!
- Neem ons serieus door transparanter te zijn over bedoelingen en bedragen in besluitvorming. Sessie verder goed verzorgd.
- Bouw in dit proces ruimte in voor het inwinnen van gedegen advies: met name voor de impactberekening. Voor besluitvorming in de raad een impactanalyse maken van de voorgenomen subsidie-bezuinigingen.
- Bezuinigingen op preventie (sport, welzijn, leefstijl) zal op lange termijn druk op niv. 1/ specialistische zorg verhogen. Hoe eerder signaleren, hoe beter. Ook hoe jonger op jeugd.
- Invloeden op verschillende akkoorden GALA, Taskforce jeugd, Iza, Welzijn op recept.
- Wijkteams benutten.
- De minima worden het meest getroffen: zoek uit welke subsidies het meeste effect hebben op minima.